

УДК 656.2

АНАЛІЗ ДОСВІДУ РОЗПОДІЛУ ПРОПУСКНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ЗАЛІЗНИЧНИХ ЛІНІЙ ТА ЙОГО ВПЛИВУ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ СИСТЕМИ ДОСТАВКИ ВАНТАЖІВ

Шахневич Олег Ярославович, аспірант

e-mail: shahnevich2@gmail.com

Окороков Андрій Михайлович, к.т.н., доцент

Український державний університет науки і технологій

e-mail: andrew.okorokoff@gmail.com

Розподіл пропускної спроможності залізничних ліній – складний організаційний та технологічний процес, який на рівні держави має регулюватися як національним законодавством, так і міждержавними угодами, для забезпечення транзитного та транскордонного руху. Порядок розподілу має бути прозорим, забезпечувати рівноправність доступу та ефективне використання інфраструктури.

Аналіз досвіду країн Європейського Союзу показує, що передумовою розподілу є Директива 2012/34/EU (Single European Railway Directive), що вимагає розділення сфер надання транспортних послуг та управління транспортною інфраструктурою. Відповідно до неї інфраструктурні менеджери та оператори мережі, такі як DB Netz у Німеччині чи SNCF Réseau у Франції, відповідають за розподіл пропускної спроможності між перевізниками які, в свою чергу, конкурують за доступ до неї. В обов'язки інфраструктурних менеджерів входить забезпечення рівного доступу для всіх перевізників незалежно від країни походження чи форми власності. В такій системі за доступ до інфраструктури можуть конкурувати як приватні, так і державні перевізники.

Процедура розподілу передбачає декілька етапів. На першому інфраструктурні менеджери розробляють графік руху поїздів на рік, який публікується заздалегідь, за період часу, який встановлюється законодавством. Перевізники в свою чергу після публікації подають заявки на часові вікна.

Другим етапом є визначення пріоритетності поїздів та перевезень. У більшості країн Європейського Союзу пасажирські перевезення мають пріоритет над вантажними, крім того, є пріоритетність швидкісних перевезень над звичайними та приміськими. Після виділення пропускної спроможності для

пасажирського руху розподіляються періоди для вантажних поїздів. В першу чергу надаються періоди для транзитного та транскордонного руху.

Для міждержавної координації європейських інфраструктурних менеджерів створено RailNetEurope (RNE) - асоціацію європейських інфраструктурних менеджерів, яка координує розподіл пропускної спроможності на міжнародних маршрутах. Для узгодження графіків між країнами розроблені спеціальні інструменти, такі як Path Coordination System (PCS). Наприклад, маршрут Роттердам–Генуя (коридор RFC 1) потребує узгодження між Нідерландами, Бельгією, Німеччиною, Швейцарією та Італією.

Інтеграція України до європейської транспортної системи вимагатиме в тому числі впровадження аналогічних процедур щодо доступу до інфраструктури залізничного транспорту та розподілу пропускної спроможності. Проте, дотепер подібні процедури в нашій країні не мають відповідної законодавчої бази. Також важливою проблемою є науковий підхід та формалізація самої процедури розподілу пропускної спроможності. Для цього є декілька варіантів, в тому числі таких, що вже застосовуються в країнах ЄС.

Так, можливе застосування як пропорційного розподілу, коли наявна пропускна спроможність розподіляється в залежності від розміру замовлень, так і аукціонний підхід, коли періоди перевезень (чи окремі нитки графіку руху) реалізуються на відкритих аукціонах.

В свою чергу реалізація такого підходу до організації перевезень, оскільки виділення окремих періодів графіку руху чи окремих ниток потребує значних змін в технології організації перевізного процесу, зокрема завчасного підведення як вагонів відправника, так і тягового рухомого складу залізницею. В умовах Укрзалізниці, коли єдиним власником тягового рухомого складу є державний перевізник, а власником вагонів – множина приватних компаній, створюються додаткові технологічні перешкоди для повноцінної організації такої технології.

³ Науковий керівник – Опалко В.Г., к.т.н., доцент

Міністерство
освіти і науки
України

Міністерство освіти і науки України

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Механіко-технологічний факультет

Кафедра транспортних технологій та засобів у АПК

Академія прикладних наук Університету
управління та адміністрування в Ополі

Академія інженерних наук України
Українська асоціація аграрних інженерів

**ЗБІРНИК ТЕЗ
доповідей
VIII Міжнародної
науково-практичної конференції
«Автомобільний транспорт та інфраструктура»**

AutoTransport and Infrastructure

**17-19 квітня 2025 року
м. Київ**

УДК 631.17+62-52-631.3

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради механіко-технологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України від 20 травня 2025 р., протокол №. 12

Збірник тез доповідей VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Автомобільний транспорт та інфраструктура» (17–19 квітня 2025 року). Національний університет біоресурсів і природокористування України. Київ. 2025. 242 с.

ISBN 978-617-8530-21-1

В збірнику представлені тези доповідей науково-педагогічних працівників, наукових співробітників, докторантів і аспірантів, студентів, фахівців транспортної галузі, учасників VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Автомобільний транспорт та інфраструктура», в яких розглядаються нинішній стан та шляхи розвитку автотранспортної галузі.

ISBN 978-617-8530-21-1

© НУБіП України, 2025.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Тонха О.Л., проректор з наукової роботи та інноваційної діяльності НУБіП України – голова організаційного комітету;

Отченашко В.В., начальник науково-дослідної частини НУБіП України – заступник голови організаційного комітету;

Братішко В. В., декан механіко-технологічного факультету НУБіП України – заступник голови організаційного комітету;

Киричок П.О., президент Академії інженерних наук України – заступник голови організаційного комітету (за згодою);

Тадеуш Покуса, проректор Академії прикладних наук Університету управління та адміністрування в Ополь (Польща) – співголова організаційного комітету (за згодою);

Ілесалієв Д. І., ректор Ташкентського Перфектного університету (Узбекистан) – співголова організаційного комітету (за згодою);

Дашдаміров Ф.С., директор Інституту логістики і транспорту Азербайджанського технічного університету (Азербайджан) – співголова організаційного комітету (за згодою);

Загурський О.М., професор кафедри транспортних технологій та засобів у АПК НУБіП України – секретар організаційного комітету.

Дьомін О.А., доцент кафедри транспортних технологій та засобів у АПК НУБіП України;

Калінін Є. І., завідувач кафедри тракторів та автомобілів НУБіП України;

Мацюк В. І., професор кафедри транспортних технологій та засобів у АПК НУБіП України;

Умідулла Абдураззоков, завідувач кафедри транспортної техніки Ташкентського державного університету транспорту (Узбекистан);

Роговський І. Л., завідувач кафедри технічного сервісу та інженерного менеджменту імені М. П. Момотенка НУБіП України;

Павло Навицький, професор університету Орала Робертса (США);

Савченко Л.А., завідувачка кафедри транспортних технологій та засобів у АПК НУБіП України;

Софі Лю, професор Університету Орала Робертса (США);

Степанов О.В. заступник декана з наукової роботи механіко-технологічного факультету НУБіП України.